

Ari Ekroos
Oikeustieteen tohtori
Talousoikeuden professori, Aalto-yliopisto
16.3.2026

YMPÄRISTÖVALIOKUNNALLE

LAUSUNTO

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain ja rakentamislain muuttamisesta, HE 3/2026 vp

Sisällys

1. Johdantoa	2
3. Eräitä havaintoja lakiehdotuksista	3
3.1 Yleistä	3
3.2 Kemikaaliturvallisuuslain muutokset.....	3
3.3 Rakentamislain muutoksista	5
3.4 Muutoksenhakua koskevista säännöksistä.....	6
4. Lopuksi	9
Liite: Valitusoikeus, vertailutaulukko	10

Ari Ekroos, OTT, Talousoikeuden professori

LAUSUNTO YMPÄRISTÖVALIOKUNNALLE

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain ja rakentamislain muuttamisesta, HE 3/2026 vp

1. Johdantoa

Hallituksen esitys (HE 3/2026) sisältää maanpuolustukselle tärkeitä tuotantolaitoksia koskevia muutoksia kemikaaliturvallisuuslakiin (laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta, 390/2005) ja rakentamislakiin (751/2023). Tarkoituksena on sujuvoittaa laitosten sijoittamista koskevaa sääntelyä.

Ympäristövaliokunta on pyytänyt kirjallista arviota erityisesti muutosehdotuksista, jotka koskevat rakentamislain mukaisen sijoittamisluvan edellytyksiä ja muutoksenhakua. Lausunnossa korostetaan näitä kysymyksiä sekä tuodaan eräitä muita yksityiskohtaisempia huomioita. (Yleisemmin hallituksen esitystä on tarkasteltu 5.3.2026 talousvaliokunnalle annetussa lausunnossa.)

Rakentamislakiin ehdotetut muutokset muistuttavat monelta osin voimassa olevaan lakiin sisältyvää puhtaan siirtymän sijoittamislupaa koskevaa sääntelyä (897/2024), joka tuli voimaan 1.1.2025. Siitä ei ole vielä juurikaan soveltamiskokemuksia. Sääntelyä, jolla voidaan tarvittaessa välttää kaavoitusmenettely, voidaan pitää tarpeellisena ja yleisemmin merkittävänä menettelyn sujuvoittamiseen liittyvänä tärkeänä muutoksena. Kaavoitusmenettelyn käyttö ei näet ole useinkaan tarkoituksenmukaisin julkisen vallan kontrolloikeino monien hankkeiden kannalta. Yleisen edun kannalta on mahdollista päästä yhtä hyvään lopputulokseen ympäristönsuojelullisista ja muista ympäristövaatimuksista poikkeamatta.

Kemikaaliturvallisuuslakiin ehdotetut muutokset kytkeytyvät rakentamislain muutokseen ja sen kautta kemikaalilain mukaisessa menettelyssä ei oikeusvaikutteisesta kaavoituksesta muodostu estettä laitoksen sijoittumiselle. Muutos on perusteltu ja olisi harkinnan arvoista, voisiko vastaavan tyyppinen mahdollisuus olla laajemminkin käytössä tietyin laissa säädettyin edellytyksin.

3. Eräitä havaintoja lakiehdotuksista

3.1 Yleistä

Muutosten perusajatuksena on, että rakentamislakiin sisällytettäisiin säännös (43 c §) maanpuolustukselle tärkeiden tuotantolaitosten sijoittamisluvasta, jolla voidaan ratkaista laitoksen sijoittaminen ilman asemakaavaa tai yleiskaavaa, jossa on määrätty sen käyttämisestä rakennusluvan perusteena. Säännös ei mahdollistaisi sijoittumista asemakaavan vastaisesti (vrt. puhtaan siirtymän sijoittamislupa, rakentamislain 43 a §).

Lisäksi kemikaaliturvallisuuslakiin sisällytettäisiin säännös (20 a §), joka olisi poikkeus kemikaaliturvallisuuslain 20 §:ssä säädettyyn kaavan huomioimista koskevaan säännöksen. Näin laitos voitaisiin sijoittaa asemakaavoittamattomalle alueelle rakentamislain 43 c §:ään nojautuen.

3.2 Kemikaaliturvallisuuslain muutokset

Maanpuolustukselle tärkeän tuotantolaitoksen sijoittamisluvan huomioon ottamisesta säädetäisiin 20 a §:ssä. Se mahdollistaisi poikkeamisen kemikaaliturvallisuuslain kaavan huomioon ottamista koskevan 20 §:n vaatimusten harkinnasta lupa- tai ilmoitusmenettelyssä. Kaavan sijaan otettaisiin huomioon rakentamislain nojalla annettu maanpuolustukselle tärkeän tuotantolaitoksen sijoittamislupa. Säännös olisi lupamenettelyä merkittävästi sujuvoittava, kun kaavoituksesta johtuvat viiveet tai kaavoittamattomuus eivät hidastaisi hankkeen etenemistä.

Ehdotuksessa puolustusministeriölle jää laaja harkintavalta ehdotettujen säännösten soveltamisen suhteen, kun sen lausunnossa ratkaistaan, onko kyse maanpuolustukselle tärkeästä tuotantolaitoksesta (25 b §). Harkintavaltaa ei ole säännöksessä tai muissa säännöksissä tarkennettu. Hallituksen esityksessä kriteereitä tuodaan esiin (kemikaaliturvallisuuslain 6 §:n yksityiskohtaiset perustelut, s. 22, sekä rakentamislain 43 c §:n yksityiskohtaiset perustelut, s. 26-28). Ei olisi mahdotonta sisällyttää yleisesti joitakin kriteereitä myös säädösten tasolle. Ehdotetun 25 b §:n sanamuotoa olisi lisäksi mahdollista kielellisesti kehittää merkittävästi siten, että se ei sisältäisi suurta määrää sivulauseita.

Kemikaaliturvallisuuslain kannalta ehdotetun sääntelyn soveltamisala on selvempi eli se ratkeaa lain yleisten soveltamisalaa koskevien säännösten nojalla (2-5 §:t). Lupa- tai ilmoi-

tusmenettelyn soveltaminen toimintaan taas määräytyy toisaalta lain 22, 23 ja 24 §:n nojalla sekä toisaalta vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta annetun asetuksen (685/2015) yksityiskohtaisemman sääntelyn kautta.

Kemikaaliturvallisuuslain mukainen lupa tai ilmoitus voi olla tarpeen hyvin monissa hankkeissa. Monet maanpuolustukselle tärkeät tuotantolaitokset edellyttävät kemikaaliturvallisuuslain mukaista ennakkovalvontaa. Sama koskee rakentamislain 43 a §:n mukaisia puhtaan siirtymän sijoittamisluvalla sijoitettavia hankkeita. Sen mukaan puhtaan siirtymän teollisuushankkeita ovat:

- 1) energiatuotantolaitos, joka tuottaa energiaa uusiutuvalla energialla lukuun ottamatta tuuli- ja aurinkovoimalaitosta;
- 2) uusiutuvaan energiaan tai sähköistämiseen perustuvia fossiilisten polttoaineiden tai raaka-aineiden käyttöä korvaava teollisuuden hanke;
- 3) vedyn valmistus ja hyödyntäminen, lukuun ottamatta vedyn valmistusta fossiilisista polttoaineista;
- 4) hiilidioksidin talteenotto, hyödyntäminen ja varastointi;
- 5) akkutehdas ja akkumateriaalien valmistus, talteenotto ja uudelleenkäyttö;
- 6) Euroopan nettonollateknologiatuotteiden valmistusekosysteemiä vahvistavasta toimenpidekehyksestä ja asetuksen (EU) 2018/1724 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1735 17 ja 18 artiklan mukaisille alueille sijoittuva jalostavan teollisuuden puhtaan siirtymän investointi;
- 7) uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001 2 artiklan toisen kohdan 9 a alakohdassa ja 15 c artiklassa tarkoitettulla uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueella toteutettava kyseiselle alueelle asetettuja ehtoja noudattava hanke lukuun ottamatta tuuli- ja aurinkovoimalaitosta;
- 8) palvelinkeskus, jonka tuottamasta hukkalämmöstä pääosa hyödynnetään.

Säännöksen mukainen luettelo varsin heterogeeninen joukko erilaisia hankkeita. Useimmissa luettelon mukaisissa hankkeissa käsitellään tai varastoidaan taikka säilytetään vaarallisia kemikaaleja ja joissakin hanketyypeissä toiminta on laajamittaista edellyttäen TUKES:n lupaa (kemikaaliturvallisuuslain 23 §). Niissä tapauksissa, joissa käsittely ja varastointi on vähäistä, eikä edellytetä lupaa, on toiminnanharjoittajan tehtävä ilmoitus pelastusviranomaiselle (kemikaaliturvallisuuslain 24 §).

Kemikaaliturvallisuuslain 20 § edellyttää oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitetun käyttötarkoituksen ja mahdollisten kaavamääräysten huomioon ottamista aina vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistavien, käsittelevien tai varastoivien tuotantolaitosten sijoituksessa. Rakentamislain 43 a § mahdollistaa puhtaan siirtymän hankkeiden osalta kaavasta poikkeamisen maankäytöllisten edellytysten osalta, on kemikaaliturvallisuuslain 20 § joskin määrin ongelmallinen hankkeiden kannalta, kun se edellyttää oikeusvaikutteisten kaavojen huomioon ottamista. Jos kemikaaliturvallisuuslakiin ehdotetun 20 a §:n sovelta-

misen alaa laajennettaisiin koskemaan myös puhtaan siirtymän hankkeita, tämä omalta osaltaan sujuvoittaisi menettelyä.

3.3 Rakentamislain muutoksista

Eräiden maanpuolustukselle tärkeiden tuotantolaitosten sijoittamisluvasta säädettäisiin uudessa rakentamislain 43 c §:ssä. Se olisi uusi rakentamislakiin sisällytettävä sijoittamislupatyyppi. Kuten edellä on tuotu esiin, säännös muistuttaa puhtaan siirtymän sijoittamislupaa koskevaa säännöstä, mutta poikkeaa tästä alueelliselta soveltamisalaltaan, kun säännös ei mahdollistaisi sijoittamisluvan myöntämistä asemakaava-alueella (43 c §:n 2 momentti). Säännöksen otsikko voisi olla ”maanpuolustukselle tärkeän tuotantolaitoksen sijoittamislupa”, kun 1 momentin viittaussäännöksessä (1 kohta) viitataan kemikaaliturvallisuuslakiin otettavaan tätä koskevaan määritelmään (kemikaaliturvallisuuslain 6 §:n 25 kohta). Vaikka maanpuolustukselle tärkeitä tuotantolaitoksia on muitakin kuin säännöksen tarkoittamat laitokset, ei otsikossa tätä välttämättä tarvitsisi tuoda esiin. (Rakentamislain 43 a §:ssä säädetty puhtaan siirtymän sijoittamislupakaan ei kata kaikkia mahdollisia puhtaan siirtymän laitoksia.) Ehdotetun 43 c §:n 4 momentin nojalla voitaisiin poiketa myös rakennusjärjestyksen rakennuspaikkaa tai sen kokoa koskevasta määräyksestä. Poikkeamismahdollisuus sujuvoittaisi menettelyä, kun erillistä poikkeamislupaa (tai rakennusjärjestyksen muutosta) ei tarvittaisi.

Maanpuolustukselle tärkeän tuotantolaitoksen sijoittamisluvan edellytyksistä säädettäisiin uudessa 46 b §:ssä. Säännökseen on otettu keskeiset nimenomaan sijoittumista koskevat eli maankäytölliset edellytykset, joista 3 ja 4 kohdat vastaavat alueidenkäyttölaissa säädettyjä asemakaavan sisältövaatimuksia (alueidenkäyttölain 54 §:n 3 momentti) ja lähentävät lupaharkintaa asiallisesti asemakaavaharkintaan. Säännökset turvaavat tältä osin elinympäristön laatua ja kiinteistön omistajien asemaa. 46 b §:n 13 kohtaan sisältyvä varoaluetta koskeva säännös on direktiiviviittauksineen monimutkainen, mutta tarpeellinen. Varoalueiden tai muutoinkaan laitosten merkitystä ei ole arvioitu omaisuudensuojan näkökulmasta esityksen 12 luvussa, vaikka varoalueet voivat merkittävästi vaikuttaa kiinteistön omistajien taloudelliseen asemaan estäessään kiinteistöjen kehittämisen. Pelkästään 63 §:n 5 kohdan mukainen rakennuspaikkaa koskeva vaatimus ei ole merkittävä tässä suhteessa, kun se ei edellytä varoalueiden omistamista tai hallintaa.

Kuulemisesta ja tiedottamisesta maanpuolustukselle tärkeän tuotantolaitoksen

sijoittamislupahakemuksesta säädettäisiin 63 b §:ssä. Kuultavien piiri olisi lähtökohtaisesti asianosaisperustainen (mukaan lukien naapurit). Tämän lisäksi kunnan jäsenet ja yleisö voisivat esittää mielipiteensä. Säännökset siis mahdollistavat hyvin laajan joukon osallistumisen.

Maanpuolustukselle tärkeän tuotantolaitoksen sijoittamislupahakemuksesta säädettäisiin muutettavassa 67 a §:ään lisättävässä 2 momentissa. Lausuntoja tulisi pyytää valtiollisilta ja kunnallisilta viranomaisilta laaja-alaisesti. Säännös mahdollistaa tärkeimpien viranomaisten osallistumisen.

Määräajasta laitoksen sijoittamislupahakemuksen käsittelylle säädettäisiin muutettavassa 68 a §:n 1 momentissa. Sen mukaan määräaika olisi kuusi kuukautta eli sama kuin puhtaan siirtymän sijoittamislupahakemuksella. Määräaikasäännös on tarpeellinen ja määräaikaa on pidettävä riittävän pitkänä. Jos rakentamislain 68 a §:n säännöstä haluttaisiin kehittää, voitaisiin siihen sisällyttää säännös, joka edellyttäisi lupaviranomaisen reagointia lupahakemusasiakirjojen täydellisyyteen tietyssä ajassa.

Vaikutusten arvioinnista säädettäisiin muutettavassa 75 a §:ssä. Vaikutusten arvioinnin tulisi kattaa merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset, jotka on karkeasti lueteltu säännöksessä. Vaikutusten arvioinnin laajuutta rajaa se, että sijoittamisluvassa on kyse maankäytöllisten vaikutusten arvioinnista suunnitelman toteuttamisen osalta. Säännöksen piiriin eivät siten voi kuulua kaikki ympäristövaikutukset siinä laajuudessa kuin niitä arvioidaan ympäristölupamenettelyssä tai kemikaaliturvallisuuslain mukaisessa menettelyssä taikka ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä.

3.4 Muutoksenhakua koskevista säännöksistä

Valitusoikeudesta maanpuolustukselle tärkeän tuotantolaitoksen sijoittamisluvasta säädettäisiin rakentamislain 179 b §:ssä. Säännöshedotuksessa 1-3 kohdat koskevat asianosaispiirin kuuluvien valitusoikeutta. Tämän lisäksi kunnalla ja naapurikunnalla, jonka alueidenkäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa, olisi valitusoikeus (5 ja 6 kohdat). Lisäksi lupa- ja valvontavirastolla ja muulla viranomaisella olisi valitusoikeus (7 ja 8 kohdat). Näiltä osin valitusoikeutettujen piiri olisi sama kuin puhtaan siirtymän sijoittamisluvassa (rakentamislain 179 a §). Ks. taulukko liitteestä.

Esityksen valitusoikeussäännöksen 4 kohta on puhtaan siirtymän sijoittamisluvasta poikkeava, kun sen mukaan valitusoikeus olisi myös yleisöllä, johon onnettomuus vaikuttaa tai todennäköisesti vaikuttaa, ja yleisöllä, jonka etua asiaa koskeva päätös koskee. Säännösehdotuksen yksityiskohtaisista perusteluista (s. 37) käy ilmi, että säännösehdotuksen taustalla on Seveso III -direktiivi (2012/18/EU), jonka mukaan ”valitusoikeus olisi yleisöllä, jota asia koskee”. Direktiivissä ei asiasta kuitenkaan säädetä läheskään näin suoraviivaisesti. Sen 23(b) artiklan mukaan ”yleisöllä, jota asia koskee, on kansallisten oikeusjärjestelmiensä mukaisesti tämän direktiivin 15 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvissa tapauksissa mahdollisuus saattaa asian laillisuus uudelleen tutkittavaksi direktiivin 2011/92/EU 11 artiklassa säädettyjen menettelyjen mukaisesti”. Seveso III -direktiivin 15 artiklan 1 kohta koskee yleisön kuulemista ja osallistumista päätöksentekoon. Seveso III -direktiivin 23(b) artiklassa siis viitataan YVA-direktiivin (2011/92/EU, direktiivi tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista) 11 artiklaan, jossa säädetään YVA-direktiivin soveltamisalaan kuuluvien hankkeiden osalta muutoksenhaku-oikeudesta. On selvää, että kaikkien maanpuolustukselle tärkeiden tuotantolaitosten osalta edes ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaiseen menettelyyn ei ole velvollisuutta, vaikka kansallisen lain soveltamisala on jonkin verran YVA-direktiiviä laajempi.

Ehdotuksen 4 kohdan taustalla ovat myös kemikaaliturvallisuuslain 6 §:n 22 ja 23 kohtien määritelmät. 22 kohdan mukaan *yleisöllä* tarkoitetaan luonnollista henkilöä, luonnollisten henkilöiden yhteenliittymiä, oikeushenkilöitä ja yhteisöjä. 23 kohdan (1231/2021) mukaan *yleisöllä, jota asia koskee* tarkoitetaan yleisöä, johon onnettomuus vaikuttaa tai todennäköisesti vaikuttaa, ja yleisöä, jonka etua asiaa koskeva päätös koskee, sekä niitä rekisteröityjä yhdistyksiä ja säätiöitä, joiden tarkoituksena on luonnon-, ympäristön- tai terveydensuojelun edistäminen alueella, jota päätös koskee. Kemikaaliturvallisuuslain 127 a §:n (1231/2021) mukaan sen lisäksi, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 7 §:n 1 momentissa säädetään, muutosta 23 ja 58 §:ssä tarkoitettua lupaa koskevaan päätöseen saavat hakea myös yleisö, jota asia koskee, sekä päätöstä koskevan toiminnan sijaintialueen kunta. Kemikaaliturvallisuuslain mukaisesta lupapäätöksestä on siis valitusoikeus myös yleisöllä, jota asia koskee (kemikaaliturvallisuuslain 6 §:n 23 kohta).

Kansallisessa ympäristölainsäädännössä ei valitusoikeuden piiriin ole perinteisesti lupasioissa otettu laajasti yleisöä, vaan asianosaisperustetta on pyritty laajentamaan koskemaan muutoin. Esimerkiksi rakentamislain 180 §:n 3 kohdan mukaan valitusoikeus on myös sillä, jonka asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin hanke voi huomattavasti vai-

kuttaa. Kaavan hyväksymistä koskevien päätösten osalta valitusoikeus on laajempi, kun pääsääntöisesti valitusoikeus on kuntalain (410/2015) 137 §:n mukaisesti kunnan jäsenillä. Kemikaaliturvallisuuslain 127 a § poikkeaa tässä suhteessa muusta lainsäädännöstä.

Hallituksen esityksessä (HE 169/2021) kemikaaliturvallisuuslain 127 a §:n perusteltiin seuraavasti (esityksen 128 §, s. 17): ”Seveso III-direktiivin 23 artiklan b alakohta ja YVA-direktiivin 11 artiklan 1 kohta velvoittavat, että jäsenmaiden on varmistettava kansallisessa oikeusjärjestelmässä yleisöön kuuluville, jota asia koskee, päätösten, toimien tai laiminlyöntien asiasisällön taikka niihin liittyvien menettelyjen laillisuus uudelleen tutkittavaksi.” Taustalla oli EU:n komission rikkomusmenettely, jossa kiinnitettiin huomiota järjestöjen valitusoikeuden puuttumiseen. Hallituksen esityksessä todettiin, että: ”Kemikaaliturvallisuuslakiin lisättäisiin näin ollen alueellisten järjestöjen lisäksi myös kuntien valitusoikeus kemikaaliturvallisuuslain nojalla annettavista lupapäätöksistä, jotka koskevat myös YVA-lain mukaisia hankkeita.” Hallituksen esityksessä valitusoikeussäännös säännös kuului seuraavasti: ”Sen lisäksi, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 7 §:n 1 momentissa säädetään, muutosta 23 ja 58 §:ssä tarkoitettua lupaa koskevaan päätökseen saavat hakea myös sellaiset rekisteröidyt yhdistykset ja säätiöt, joiden tarkoituksena on luonnon-, ympäristön- tai terveydensuojelun edistäminen alueella, johon päätöstä koskeva toiminta vaikuttaa, sekä päätöstä koskevan toiminnan sijaintialueen kunta.” Kemikaaliturvallisuuslain 127 a § ja 6 §:n 23 kohta saivat kuitenkin nykyisen sanamuotonsa talousvaliokunnan mietinnön (TaVM 38/2021 vp) pohjalta.

Talousvaliokunnan mietinnössä katsottiin, että ”muutoksen tarkoituksena on varmistaa, että säännös täyttää hallituksen esityksen taustalla olevan Seveso III -direktiivin asianmukaisen täytäntöönpanon vaatimukset.” Näin säännöksen sanamuoto vastaisi tällöin valiokunnan mukaan direktiivissä käytettyä käsitteistöä. Talousvaliokunnan mietinnön pohjalta lisätiin myös kemikaaliturvallisuuslain 6 §:n 23 kohtaan määritelmä ”yleisö, jota asia koskee”.

Mikäli valitusoikeutettujen piiriä haluttaisiin supistaa, rakentamislakiehdotuksen 179 b §:n 4 kohtaa olisi mahdollista muuttaa siten, että se kattaisi vain YVA-direktiivin soveltamisalan piiriin kuuluvat laitokset. Säännös voisi olla rakentamislain 179 a §:ssä säädetyn kaltainen, jolloin yhteisöjen valitusoikeudesta säädettäisiin 2 momentissa. Säännös yleisön, jota asia koskee, valitusoikeudesta kemikaaliturvallisuuslain 127 a §:ssä kattaa laajasti kemikaaliturvallisuuslain mukaisissa lupa-asioissa yleisön, yhdistysten ja säätiöiden valitusoikeuden.

Maanpuolustukselle tärkeän tuotantolaitoksen rakentamisen aloittamisesta ilman lainvoimaista poikkeamislupaa säädettäisiin 186 a §:ssä. Säännös on perusteltu ja sen soveltaminen voisi joissakin tapauksissa nopeuttaa menettelyä merkittävästi. Vakuus varmistaisi ennallistamisen kustannuksia sekä haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamista päätöksen kumoutumisen tai luvan muuttamisen varalta. Säännöksen soveltamisalan laajentamista koskemaan joitakin muitakin hankkeita tai yleisesti poikkeamislupapäätöksiä tulisi selvittää, kun käytännössä poikkeamislupa ja rakentamislupa nämä rakentamislain mukaiset luvat ratkaistaan samanaikaisesti. Hankkeesta vastaavan, viranomaisten ja asianosaisten näkökulmasta kyse on kuitenkin samasta hankkeesta, jota tarkastellaan kokonaisuutena.

4. Lopuksi

Ehdotettujen muutosten vaikutuksia ja vaikuttavuutta on varsin vaikea arvioida. Hallinnollisen taakan ja byrokratian keventyminen on suhteellista, mutta muutoksia voidaan pitää tärkeinä ja tarkoituksenmukaisina. Niillä on selvästi positiivinen merkityksensä päätöksenteon sujuvuuden kannalta joidenkin hankkeiden osalta, eikä muutoksilla ole merkittävää negatiivisia vaikutuksia ympäristönsuojelun tai kansalaisten päätöksentekoon osallistumismahdollisuuksien kannalta.

Espoossa 16.3.2026

Ari Ekroos
Oikeustieteen tohtori
Talousoikeuden professori, Aalto-yliopisto

Liite: Valitusoikeus, vertailutaulukko

Maanpuolustukselle tärkeä tuotantolaitos, RakL 179 b § (ehdotus)	Puhtaan siirtymän sijoittamislupa, RakL 179 a §	Erot
1) viereisen tai vastapäätä olevan kiinteistön tai muun alueen omistajalla ja haltijalla	1) viereisen tai vastapäätä olevan kiinteistön tai muun alueen omistajalla ja haltijalla	Sama
2) sellaisen kiinteistön tai muun alueen omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa	2) sellaisen kiinteistön tai muun alueen omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa	Sama
3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa	3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa	Sama
4) <i>yleisöllä</i> , johon onnettomuus vaikuttaa tai todennäköisesti vaikuttaa, ja <i>yleisöllä</i> , jonka etua asiaa koskeva päätös koskee	RakL 179 a §:n 2 momentti: Valitusoikeus on lisäksi toimialueellaan sellaisella rekisteröidyllä <i>yhteisöllä</i> , jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnon-suojelun edistäminen, jos rakentamislupa koskee rakennusta hankkeessa, johon <i>sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettua lakia</i> .	Ehdotus: <i>yleisöllä</i> valitusoikeus. Vrt. <i>yhteisöjen valitusoikeus</i> , jos yvamenettelyn piirissä.
5) kunnalla	4) kunnalla	Sama
6) naapurikunnalla, jonka alueidenkäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa	5) naapurikunnalla, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa	Sama
7) Lupa- ja valvontavirastolla	6) Lupa- ja valvontavirastolla	Sama
8) muulla kuin 5–7 kohdassa tarkoitettulla viranomaisella toimialaansa kuuluvissa asioissa	7) muulla kuin 4–6 kohdassa tarkoitettulla viranomaisella toimialaansa kuuluvissa asioissa	Sama